

PÆDAGOGISK LÆREPLAN 2020/2021 FOR

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Indhold

INDLEDNING	2
Pædagogisk profil	3
Børnehusets grupper	3
Vuggestuen	3
Børnehaven	4
Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber	4
Børnesynet i Skovlund Børnehus	4
Dannelse og børneperspektiv	4
Leg og læring	5
Børnefællesskaber	6
Pædagogisk læringsmiljø	7
Samarbejde med forældre om børns læring	7
Børn i udsatte positioner	8
Pædagogisk læringsmiljø med sammenhæng til børnehaveklassen	9
Inddragelse af forældrebestyrelsen	9
Inddragelse af lokalsamfundet	9
Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø	9
Pædagogiske læringsmiljøer – De seks læreplanstemaer	11
Alsidig personlig udvikling	11
<i>Social udvikling</i>	13
Kommunikation og sprog	16
Krop, sanser og bevægelse	19
Natur, udeliv og science	20
Kultur, æstetik og fællesskab	22
Evalueringskultur og dokumentation	24

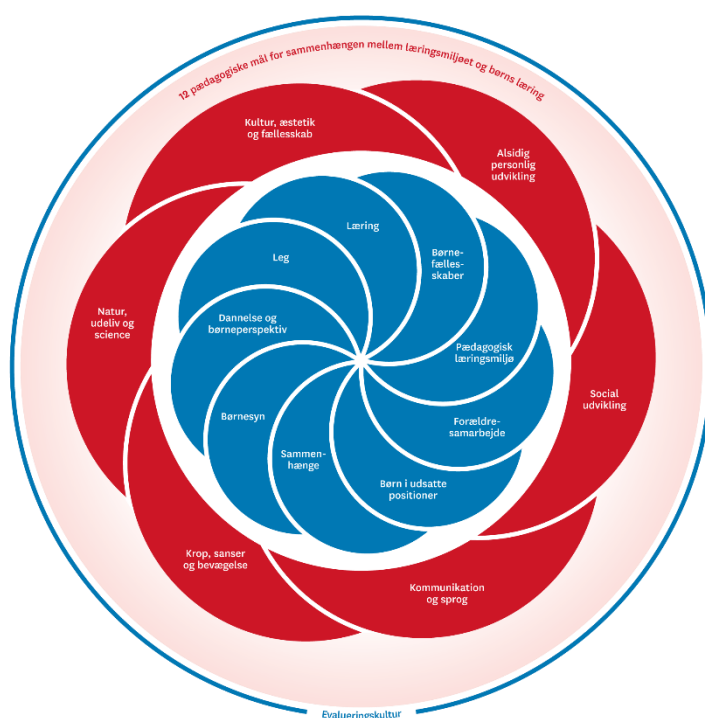
INDLEDNING

Den 1. juli 2018 trådte en ny Dagtilbudslov i kraft. En del af loven er en ny styrket pædagogisk læreplan, som er arbejdsgrundlaget for personalet i den pædagogiske praksis.

Fokusområder i den nye styrkede pædagogiske læreplan betyder, at vi som dagtilbud skal fremme børns trivsel, læring, udvikling og dannelse gennem trygge og pædagogiske læringsmiljøer, hvor legen er grundlæggende, og hvor der tages udgangspunkt i børneperspektivet. Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter barnets brede læring, herunder nysgerrighed, gå-på-mod, selvværd og bevægelse, indenfor og på tværs af følgende temaer:

- Alsidig personlig udvikling
- Social udvikling
- Kommunikation og sprog
- Krop, sanser og bevægelse
- Natur, udeliv og science
- Kultur, æstetik og fællesskab

Forældrene har det primære ansvar for børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Derfor skal forældrene involveres og inddrages aktivt i samt have indflydelse på Børnehusets arbejde, der rammesættes og virkeliggøres af det pædagogiske personale og lederen. Al pædagogisk arbejde planlægges med udgangspunkt i den pædagogiske blomst:

Pædagogisk profil

Skovlund Børnehus er en selvejende institution for børn i alderen 0-6 år. Børnehuset har 22 vuggestuepladser og 50 børnehavepladser på årsbasis, så der kan være færre eller flere børn i perioder hen over året. Børnehuset er beliggende i naturskønne omgivelser med gode muligheder for ture ud af huset, og vi har faste turdage i børnehaven, hvor vi bruger lokalområdet. Vores hus er opdelt i en vuggestueafdeling og en børnehaveafdeling med grupperum, og i umiddelbar nærhed af Børnehuset har vi en udegruppe ved spejderhytten.

Børnehusets pædagogiske arbejder bygger på positivitet, nærvær, leg og glæde, og disse fire værdier vil, sammen med elementerne fra den pædagogiske blomst, danne grundlag for alle aktiviteter og handlinger i hverdagen. I Børnehuset mødes alle af nærværende og positive voksne, der fokuserer på udeliv, naturoplevelser, leg og livsglæde i en anerkendende og tryk, hjemlig atmosfære, hvor enhver føler sig velkommen, og hvor både børn og voksne trives og udvikler sig til fælles glæde.

Med afsæt i vores grundlæggende værdier, anser vi det enkelte barn som unikt, og vi sikrer, at der er et godt børnemiljø ved en forudsigelig og tryk hverdag, hvor vi anerkender det enkelte barn samt barnets kultur og kulturelle baggrund. Vi ønsker at give alle børn ens muligheder, trods forskellige forudsætninger. At give ens muligheder indebærer nogle gange at behandle børn forskelligt. Gennem den tætte kontakt med barnet og forældrene, kan stuens personale sikre en stadig udvikling og læring og kan komme eventuelle problemstillinger i forkøbet.

Børnehusets grupper

Vuggestuen

Vuggestuen er normeret til 22 børn, som er fordelt på to stuer: Rød stue og Grøn stue. Vuggestuens børn er automatisk sikret en plads i børnehaven fra den første i måneden før den måned, hvor barnet fylder 3 år.

I vuggestuen tager vi udgangspunkt i det enkelte barn. Tillid og tryk betragter vi som de vigtigste mål for vores pædagogiske arbejde. Det kræver voksne, som er nærværende, og som ser og reagerer på de signaler børnene sender, og så kræver det genkendelighed i omgivelser og rutiner. Tillid og tryk er ikke kun vigtig for børnene, men også for forældrene, og derfor vægter vi forældresamarbejdet højt og tilstræber en daglig dialog mellem forældre og personalet.

Vi har fokus på både det enkelte barns ressourcer og gruppen som helhed, og vi tilrettelægger aktiviteter ud fra dette. Det enkelte barn skal opleve at være vigtig i det sociale fællesskab, samtidig med at det støttes i at mærke egne og andres grænser i gruppen. Det er vigtigt, at børnene lærer at sige fra på en måde, der ikke overskrider andres grænser. Gennem mødet med anerkendende voksne, der udviser respekt og omsorg, og som formår at spejle børnene i deres følelser, styrkes børnene i deres identitetsdannelse og selvforståelse.

I vuggestuen opfattes læring i en meget bred forstand - læring er dynamisk og opstår ikke kun i planlagte aktiviteter, men endnu oftere i de daglige rutiner, som f.eks. når personalet med rummelighed og anerkendelse guider det enkelte barn til på- og afklædning, oprydning, uddeling af madpakker og meget mere. Det enkelte barn skal udfordres på dets eget niveau og have succesoplevelser. Når vi nærmer os

tiden, hvor barnet skal starte i børnehaven, sikrer vi en tryk overgang ved at besøge børnehavens legeplads og grupperum flere gange forud for opstarten, så barnet bliver tryk ved de nye omgivelser og ansigter.

Børnehaven

I Børnehaven har vi 3 aldersopdelte grupper; Solsikkerne, Sommerfuglene og Brumbasserne. Den to yngste grupper har en fast base i børnehaven, mens vores ældste gruppe er i udegruppe i umiddelbar nærhed af Børnehuset i et veletableret Spejderhus, som vi har en lejeaftale med.

I børnehaven har vi fokus på at skabe en forudsigelig og genkendelig struktur, og i grupperne opdeler vi dagligt børnene i mindre konstellationer ved frugtsamling, ture ud af huset, spisesituationer, aktiviteter og leg, da små grupper skaber et øget fokus og en bedre overskuelighed, som børnene profiterer af. Vi tilrettelægger hverdagen, så vi kan tilgodese og målrette vores pædagogiske arbejde efter børnenes alder, køn, etnicitet og kompetencer. For at skabe det mest optimale læringsrum, er vi nærværende og imødekomende rollemodeller for på den måde at underbygge børnenes selvværd og selvtillid, og for at øve dem i at finde deres egen stemme i det sociale fællesskab i børnehaven og videre i livet. Vi ligger stor vægt på børnenes selvstændige og selvvalgte leg. Derfor oplever børnene hver dag en vekselvirkning imellem børneinitierede og vokseninitierede aktiviteter.

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Børnesynet i Skovlund Børnehus

Børnene er det vigtigste i Børnehuset og hvert barn har en unik personlighed, som vi viser respekt og opmærksomhed. Vi lytter og har øjenkontakt, men vi lærer også børnene, at de skal lytte til hinanden og undlade at afbryde en samtale. Vi ønsker at understøtte det gode børneliv ved at give børnene plads, tid og ro til at være barn. Barnet har ret til at udvikle sig i sit eget tempo, og der skal være plads og ro til at være barn.

Dannelse og børneperspektiv

Børneperspektivet læner sig op af dannelse, hvor vores fornemmeste opgave er at støtte barnet i en tilblivelsesproces, hvor barnets identitet grundlægges ved at barnet gennem opmuntring, medbestemmelse og inddragelse opbygger en indre struktur, hvor de lærer at mærke sig selv og andre. Dannelse er, i vores optik, en social proces, som er med til at forme barnets personlighed. Den danske digter og filosof Villy Sørensen beskriver "det at være dannet som at være engageret ud over sig selv i de fælles problemer. Dannelse har at gøre med fællesskaber, man kan ikke være dannet for sig selv". Det tilslutter vi os, og i Børnehuset bruger vi netop det forpligtende fællesskab som en del af dannelsesprocessen; vi følges ad, vi hjælper hinanden og vi respekterer hinanden, og vi ser det som vores opgave, i samarbejde med forældrene, at støtte barnet i at udvikle dets følelse af ansvarlighed og solidaritet og udvikle dets indre kompas ved at komme IND i sig selv. Vi tror på, at barnets karakterdannelse sker gennem normer og rammer, inddragelse, processer og masser af nærvær. Særligt inddragelse har vores fokus i den pædagogiske praksis, hvor vi vægter at "gå over broen" og ind i barnets verden og blive der for at spejle barnets indre tilstand. Når vi "går over broen" til barnet, så vil barnet med tiden, selv kunne gå over broen og opbygge en indre struktur, som giver barnet en tro på sig selv og dets evne til at klare udfordringer.

Vi arbejder med dannelsesprocesser, der giver barnet en rettesnor til, hvordan man gebærder sig i en globaliseret verden, med empati og respekt for andre, selvforståelse og sin egen demokratiske stemme. Derfor vil vi tage børnene med på råd, også i almindelige dagligdagsting. Ud fra alder og udvikling kan børnene tage stilling til, hvilken sang vi skal synge til samling, hvor vi går hen på tur eller hvilken bog, der skal læses til frugt. På den måde får børnene forståelse for demokrati og deres rolle i det demokratiske fællesskab.

Dannelse er også at kunne tænke sig om, stille relevante spørgsmål, undre sig og forholde sig til viden, så vi vægter at skabe læringsmiljøer, hvor trivsel, nysgerrighed og fordybelse indgår, så de opdager grundlæggende egenskaber som tålmodighed, evnen til at undre sig, indlevelsessevne og evne til at stoppe op og tænke "hvorfor?" eller "kan det passe?". Mange situationer i den pædagogiske praksis rummer gode muligheder for filosofisk praksis med børn, og ved at stille spørgsmål i stedet for at give entydige svar skabes nye tanker, nye perspektiver og tvivl, alt sammen elementer i tilblivelsesprocessen.

Som led i vores dannelsesarbejde, bestræber vi os endvidere på, at barnet opnår kendskab til institutionens regler, rammer og normer samt de sociale spilleregler i og udenfor hjemmet. Dette indebærer, at barnet kan vente på tur, give andre plads, følge en kollektiv besked, anvende høflighedsfraser i den korrekte sammenhæng og bliver bevidst om egne rettigheder. Disse værdier er med til at skabe grundstenene for barnets sociale kompetencer, som opbygges gennem hele livet.

Leg og læring

Legen spiller en afgørende rolle i børns liv, og legen har værdi i sig selv og er derfor helt gennemgående i vores pædagogiske praksis. Legen er barnets foretrukne udviklingsdomæne, da den udvikler barnet og muliggør, at barnet kan udforske verden, relationer, materialer og legestemninger.

Det er vi voksnes opgave at rammesætte, guide og støtte børn i leg, og vi prioriterer at være til stede, nærværende og tilgængelige, ligesom vi sprogligt sætter ord på børns samspil og leg for at støtte legestemningen og videreudvikle legens magi. I vil opleve, at legemiljøerne skifter i grupperne, da vi indretter vores rum ved at følge børnenes spor og interesser, for på den måde indirekte at understøtte legen som den vigtigste aktivitet i hverdagen.

I Børnehuset lærer børn og voksne hver dag nye ting, og vi mener, at læring sker hele tiden, og i interaktion med andre. Børns læring handler om tryghed, trivsel, krop, sanser, gå på mod, nysgerrighed, leg, sjov, at blive set, hørt og forstået, hjulpet og guidet, udfordret tilpas, at være deltager, at prøve og fejle og turde prøve igen, at lære at mestre.

Når du træder ind i Børnehuset, vil du se børn i forskellige legesituationer rundt omkring i huset. Vi har inddelt vores stuer i legezoner med ting i kasser, som indbyder til forskellige legeaktiviteter, f.eks. puslespil/spil, dukkekrog eller puderum. De fleste legeskasser m.m. er i børnehøjde alt efter børnenes alder og niveau. Vi er opmærksomme på, at børnene har en god vekselvirkning mellem stillesiddende lege og de mere fysiske lege. På legepladsen er der gode muligheder for, at børnene kan afprøve sig selv i forskellige legefællesskaber. I børnehaven er vores legeplads er ikke opdelt, så børnene har rig mulighed for at lege på tværs af både grupperne. Legepladsens forskellige legemiljøer giver børnene mulighed for at indgå i forskellige legerelationer alt efter, hvor de vælger at lege, og hvem de vælger at lege med. De voksne, som er på legepladsen, bevæger sig rundt mellem alle børnene og observerer, hvordan de forskellige

legefællesskaber fungerer, og om alle børnene indgår i et legefællesskab. Dette betyder, at hvis der er et barn, som har svært ved f.eks. at indgå i legerelationer, så er der en voksen til at støtte og guide barnet videre.

Vi har materialer, der giver børnene mulighed for en varieret leg, og vores legetøj er målrettet aldersgruppen i de respektive grupper. I grupperne ændrer vi løbende vores legezoner alt efter børnenes behov, udvikling og interesser. Hertil har børnene også selv mulighed for at indrette deres egen legezone og inddrage de ”rekvisitter”, der er brug for. Vi sætter lege i gang, følger børnenes spor og bygger videre på børnenes egen leg. Som deltagere i legen udvider vi også deres sociale kompetencer og giver dem nye roller i legen. Her åbner vi også mulighed for at inddrage de børn, der eventuelt står uden for legen. Vi rammesætter og skærmer i perioder børnenes leg i de enkelte grupper, og vi er opmærksomme på en god vekselvirkning mellem vokseninitieret og børneinitieret leg. Læring. Dagligt fokuserer vi på at skabe rammerne for, at børnene lærer om følelser, sprog, motorik samt almen dannelse. Læring sker således både i børnenes egen leg og i de vokseninitierede aktiviteter, som kan være alt fra et toilet besøg hvor børnene lærer om hygiejne til didaktisk planlagte aktiviteter.

Vi er optaget af og tager udgangspunkt i ”De 3 læringsrum”. Det voksenskabte, hvor vi som pædagoger går foran barnet ved at forklare en aktivitet eller afprøve den. Det voksenstøttede, hvor vi sammen med børnene udforsker aktiviteten og skaber en arena for fælles læring. Leg og spontane oplevelser, udtrykker sig i at børnene kan lege selvstændigt, men også i de tegn vi ser på, at børnene overfører diverse projekter til deres leg.

Børnefællesskaber

Al leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale skaber rammerne omkring. Relationer og venskaber er afgørende, hvor alle børn skal opleve at være en del af fællesskabet og blive respekteret og lyttet til. I Børnehuset skal børnene opleve at være en del af et fællesskab på flere niveauer. Alle vores børn skal føle sig som en del af det store fællesskab, og vi er meget opmærksomme på vores egen rolle. Vi bliver glade for at se børnene, når de kommer på stuen om morgenen, men også de voksne, de møder på deres vej igennem huset, udviser glæde ved at se dem og giver en hilsen med på vejen. De voksne er rollemodeller ved også at gå rundt i huset for at sige godmorgen og udvise glæde for at se hinanden og sige farvel og tak for i dag, når dagen er slut.

I vuggestuen udvikler børnene sig til at kunne skabe flere relationer, udover de helt nære til forældre og pædagoger. Her er den voksne også meget bevidst om sin egen rolle i at skabe og danne relationerne – alt efter børnenes udviklingsniveau.

I dagligdagen rammesætter vi børnenes leg i forskellige legegrupper, både for at styrke den tætte relation mellem børnene, men også for at udvide deres legerelationer. Dette kan vi gøre, fordi vi har et godt kendskab både til de enkelte børn og til vores børnegruppe. Vi snakker meget med børnene om det at være en god ven og om hvordan, man kommer ind i et legefællesskab. Her guider vi børnene og støtter dem i situationen. Vi er observerende omkring børnegruppen – og iagttager om f.eks. nogle børn har brug for støtte til at komme ind i et fællesskab, fx ved at være opmærksomme på, at ingen børn, gentagne gange, går alene rundt. For at give alle mulighed for at deltage i et fællesskab, sætter vi fælleslege i gang på legepladsen, når muligheden er der. Det kan være diskodans, gemmeleg, fangeleg eller lignende, hvor mange børn kan deltage.

Pædagogisk læringsmiljø

Et sundt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø, skabes først og fremmest gennem gensidig tryghed og trivsel. Et givtigt læringsmiljø er for os et samspil imellem os og forældrene, og vi vægter derfor forældresamarbejdet højt. Gennem det daglige arbejde med børn og voksnes læringsrum, er vi bevidste om altid at møde barnet hvor det er, og gennem daglige observationer og kendskabet til barnets udvikling og kompetencer planlægge passende aktiviteter. Hertil er det vigtigt, at vi som fagpersonale og rollemodeller er inspirerende, fleksible og nytænkende. For os er et godt læringsmiljø, at barnet ses som en aktiv medspiller i forhold til temaer og aktiviteter, og vi ønsker at opleve børn, der har lyst til at søge mere ny viden, er trygge i processen og vil deltage i aktiviteterne.

Samarbejde med forældre om børns læring

For at sikre, at barnet får de bedste muligheder for læring, er det essentielt, at samarbejdet fungerer optimalt mellem Børnehuset og hjemmet. Vi er opmærksomme på vores ansvar som facilitator i dette samarbejde og arbejder dagligt på at skabe gode rammer for forældresamarbejdet. Forældre er meget forskellige og deres forventninger til det pædagogiske personale er ligeledes meget forskellige. Derfor er det vigtigt, at vi kigger på den enkelte familie og differentierer samarbejdet, så vi møder dem, der hvor de er. Nogle forældre er selv meget aktive og søger vores vejledning, mens andre holder sig lidt i baggrunden. Måske fordi de ikke ønsker at ulejlig personalet, eller fordi de ikke ønsker vores opmærksomhed. Her er det vigtigt, at vi som personale er klar over, at ikke alle forældre som reelt har brug for vores hjælp, er i stand til at bede om den. Det kan nogen gange være en svær balance at vurdere, hvornår vi skal sætte ind med vejledning, og hvor langt vi skal gå. Men vi har et fælles mål, nemlig barnets trivsel og udvikling og vi er meget opmærksomme på, at alle familier elsker deres børn og gør det bedste, de kan. I det daglige arbejde med forældresamarbejdet er vi opsøgende og nysgerrige på barnets og familiens hverdag, og vi prøver at give forældrene indblik i deres barns hverdag hos os gennem billeddokumentation på Tabulex, og hvis der er ressourcer til det, en lille snak på legepladsen om deres barns oplevelser. Den daglige snak med forældrene er med til at skabe tillid og giver et godt fundament for samarbejdet. Vi inddrager forældrene i vores arbejde med læreplanstemaerne eller temaer generelt. Dette gør vi ved at fortælle dem om de forskellige temaer, og hvor de kan finde inspiration til at støtte og underbygge de emner, vi arbejder med. På den måde kan forældrene arbejde videre derhjemme sammen med deres barn. Disse informationer bliver lagt ud på Tabulex.

Udover det daglige samarbejde indkalder vi en gang årligt forældrene til en forældresamtale som har udgangspunkt i deres barns udvikling og trivsel. Derudover inviterer vi indimellem til et samarbejds møde, når vi vurderer, at der er nogle udviklingspunkter, som vi i samarbejde kan finde løsninger på. Det er helt normalt, at der er behov for at tale sammen om, hvordan vi i samarbejde bedst støtter barnet i løbet af opvæksten og ofte deltager lederen i samtalen, da det giver mulighed for sparring i praksis, at der er flere perspektiver på sagen. Forældrene vil altid få en dagsorden, så de kan forberede sig på mødet og ved, hvad det handler om. Målet med disse møder er i fællesskab at finde de ting, vi kan bygge positivt videre på i forhold til barnets trivsel. Hvis der opstår situationer, hvor vi som pædagoger ikke føler os fagligt rustet til at rådgive forældrene, gør vi brug af vores eksterne samarbejdspartnere, dette kunne være talehøre konsulent, fysioterapeut, psykolog eller sagsbehandler. Nye børn/forældre i både vuggestue og

børnehave indkaldes til et opstartsmøde. Har barnet gået i dagpleje deltager vi også i et møde hos dagplejeren sammen med forældrene forud for opstart i Børnehuset.

En gang om året er Børnehuset vært ved den årlige sommerfest for børnene og deres familier. Sommerfesten er altid meget velbesøgt og danner ramme om hygge og samvær for alle. Vi har også et årligt forældremøde, hvor alle forældre bliver inviteret. Til dette møde er der informationer om vores daglige arbejde, valg til bestyrelsen og ofte er der mulighed for, at forældrene indbyrdes diskuterer forskellige emner, som er vigtigt i forhold til både vores daglige arbejde med deres børns trivsel og udvikling, men også som inspiration til deres måde at være familie på. Udover dette inviterer vi børnenes bedsteforældre til en hyggelig formiddag i maj, hvor vi sammen hygger og planter en blomst, som barnet har med. Vi afholder også adventsspiral for børnehalebørnene og deres forældre, hvor hele personalegruppen deltager. Alle disse sociale arrangementer er med til at skabe grobund for et solidt og tillidsfuldt fundament, som vil danne ramme for et positivt og udviklende forældresamarbejde. Under Covid-19 er det ikke muligt at afvikle ovenstående traditioner, men så snart vi får mulighed for at genindføre disse, vil det ske.

Børn i udsatte positioner

Børn kan i kortere eller længerevarende perioder være i en udsat position. Disse børn møder hos os anerkendende og fagligt dygtige voksne, som kan støtte og guide dem, for at de kan trives og udvikle sig. Vi er meget opmærksomme og iagttagende, og vi reagerer på det, vi ser. Vi organiserer vores daglige pædagogiske praksis på en sådan måde, at børnenes forskellige behov bliver tilgodeset. Dette sker bl.a. ved at børnene bliver opdelt i mindre grupper, vi er nærværende og på forkant med de situationer, der kan opstå. Vi hjælper børnene med at sætte ord på deres tanker og følelser f.eks. i konfliktsituationer. Vi er i tæt fysisk kontakt f.eks. ved leg på gulvet, så vi kan være på forkant og undgå en tilspidset situation. Vi rammesætter børnenes leg f.eks. ved opdeling i gruppen, og er her er vi opmærksomme på, hvornår legen kræver vokseninvolvering for at kunne støtte op om det enkelte barns udfordringer. Vi arbejder ud fra zonen for nærmeste udvikling og med vores kendskab til barnet, giver vi passende forstyrrelse for, at barnet videreudvikler sig og kan honorere de krav, vi stiller.

Ved voksenstyrede aktiviteter og øvrige gøremål viser vi børnene vejen ved at gå foran dem, for så efterfølgende at kunne gå ved siden af og til sidst gå bagved barnet, når det er klar til selv at magte en given situation. Vi arbejder tæt sammen med forældre, vi giver hinanden faglig sparring også på tværs af grupperne, og hvis det er nødvendigt for barnets videre trivsel og udvikling, er vi i tæt samarbejde med PPR, (Pædagogisk Psykologisk Rådgivning), hvor vi specielt samarbejder og har supervision med talehørekonsulent, fysioterapeut, sagsbehandler og psykolog.

Vi sprogvurderer 2-3-årige med TRAS-materialet, og barnet indstilles derefter til talehørekonsulent, hvis der er behov for dette. Ligeledes kan vi indstille barnet til fysioterapeut eller psykolog, her vil forældre altid blive inddraget i processen. Når barnet er i 5 års gruppen, vil vi lave en SPU test forud for samtale om skolestart som et led i vurderingen af skoleparathed. Til forældresamtalerne om skoleparathed sætter kontaktpædagog og forældre i samarbejde mål for at gøre barnet mest mulig parat til skolestart.

Pædagogisk læringsmiljø med sammenhæng til børnehaveklassen

I børnehavetidens sidste år gør vi meget for at skabe et læringsmiljø, som har til formål at forberede børnene på overgangen til skole, hvor vi langsomt øger kravet til det enkelte barn og forbereder det på livet i skolen. Vi arbejder meget med at skabe børnefællesskaber med fokus på relationer børnene imellem, et miljø hvor børnene tør udfordre sig selv, stå frem og tager hensyn til hinanden. I løbet af det sidste år bliver kravet til det enkelte barns selvhjulpenshed også større, og vi arbejder ligeledes med det enkelte barns evne til at modtage og efterkomme beskeder. At skabe sådanne miljøer stiller krav til de voksne i gruppen om, at de sammen kan skabe en struktur, hvor disse ting muliggøres. Dette gør vi bl.a. ved at have fokus på det enkelte barns behov, men også ved at strukturere vores hverdag, så børnene ved, hvad de kan forvente af de voksne og hvilke forventninger, vi har til dem.

Inddragelse af forældrebestyrelsen

Forældrebestyrelsen i Børnehuset har det økonomiske ansvar, da vi er et privat dagtilbud. Bestyrelsen består af 5 forældrevalgte medlemmer og 2 suppleanter, og vi afholder møde hver måned. Bestyrelsen er et stort aktivt for lederen, da de fungerer som sparringspartner i forhold til den pædagogiske praksis, ligesom de er igangsættere af et forestående tilbygningsprojekt i Børnehuset og andre driftsmæssige forhold. Lederen har et tæt samarbejde med Bestyrelsens formand, som også inddrages i personalemæssige forhold, da Bestyrelsen har det overordnede ledelse af Børnehuset.

Forældrebestyrelsen vil løbende blive inddraget i arbejdet med denne styrkede pædagogiske læreplan, ligesom de er med til at planlægge forældre-arbejdsdage efter behov.

Inddragelse af lokalsamfundet

Børnehuset ligger i umiddelbar nærhed af Skovlund Friskole, og vi har et godt samarbejde med skolen, hvor vi blandt andet låner gymnastiksalen hver uge og samarbejder op til skolestart. Vi må også bruge legepladserne omkring skolen.

Vi handler hos den lokale Købmand, som er placeret 300 meter fra Børnehuset, og vi køber så mange lokale varer som muligt. I og med at vi lejer spejderhytten på fast basis, har vi også et tæt samarbejde med spejderne i lokalområdet.

Inden et barn fra dagplejen starter i børnehaven, har vi besøg af dagplejemoren sammen med barnet, som en del af brobygningen fra dagpleje til børnehaven. Ved opslag i vores vindfang informerer vi om, hvad det lokale foreningsliv har af tilbud til børnefamilier f.eks. gymnastik, håndbold, fodbold og spejder.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

I Børnehuset arbejder vi med følgende temaer på denne måde:

Det fysiske børnemiljø:

I Børnehuset er grupperummene indrettet forskelligt og i forhold til den aktuelle aldersgruppe. Det vil sige, at der er en zone til konstruktionsleg, dukkekrogsleg, bil lege, kreative lege osv. På den måde har børnene hver dag mulighed for selv at bestemme, hvad de vil lege. Hertil har vi et forhøjet fokus på, hvordan rummenes støjniveau udfolder sig, så alle børn trives, og at der jævnlige luftes ud.

Vores legeplads er ligeledes indrettet i forskellige legemiljøer. Her har børnene rig mulighed for, at lege i mindre grupper og på tværs af grupperne. Legepladsens inddeling giver børnene i Børnehuset mulighed for at fordybe sig i leg, f.eks. Far, mor og børn i legehuse eller købmand. De har mulighed for at lege i shelteret eller skuret eller gå på insektjagt og endelig er der også plads til de mere fysisk aktive lege som f.eks. fangelege, fodbold og at køre på mooncars og cykler.

Det psykiske børnemiljø:

Vi arbejder med trivselsskemaer i de enkelte grupper, da disse skemaer fungerer som evalueringsredskab med mulighed for at kunne observere og fagligt sparre med hinanden om de enkelte børn og deres trivsel. I den forbindelse arbejder vi hele tiden på at styrke børns sociale kompetencer, og hvordan vi bedst skaber gode samspil og relationer børnene imellem. Dette gælder også for personalet, der hver dag både skaber og opretholder de trygge rammer og god tæt relation med børnene. Alle børn er og har ret til at være forskellige. Derfor arbejder vi hele tiden på at skabe trygge rammer for den "sociale åbenhed", hvor der er plads til alle børn og accept, tolerance og respekt er i fokus. Vi har også et særligt fokus på, hvordan vi bedst støtter børn i udsatte positioner, så de bliver en del af børnefællesskabet. Det kan fx være en udsat position at være nyt barn og ikke kende husets normer og rutiner, ligesom det kan være en udsat position at have været væk fra Børnehuset i en periode og skulle genfinde rutiner og relationer.

Det æstetiske børnemiljø:

Som nævnt i afsnittet Det fysiske børnemiljø, så er vores grupperum indrettet i små legezoner, der indbyder til forskellig leg. Som pædagogisk personale gør vi brug af vores observationer og kendskab til børnegruppens legekonstruktioner, så vi løbende gennem året kan indrette grupperummet, så de tilpasses de lege, der i perioder er særligt populære. I Børnehuset er børnenes meninger og holdninger vigtige. Derfor er de også aktive medspillere, når der i gruppen indrettes og tilrettelægges. Grupperummet er deres rum, og derfor er arbejdet med alle børnemiljøerne vigtige for os, så alle børn kan føle sig trygge.

Pædagogiske læringsmiljøer – De seks læreplanstemaer

De seks læreplanstemaer skal ses i sammenhæng og samspil med hinanden for at sikre, at den pædagogiske praksis, set fra et børneperspektiv, ikke forekommer opsplittet i seks adskilte temaer. De seks læreplanstemaer har til hensigt at sikre en bred læringsforståelse og fokus på forskellige centrale elementer i børns læring og udvikling. Vi har samskrevet planen for at sikre den røde tråd, men er klar over at der er forskel på læreplaner for 0-2 år og 3-6 år, og vi giver et eksempel til hver læreplan under de enkelte temaer.

Alsidig personlig udvikling

*1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får **tillid til egne potentialer**. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn, social og kulturel baggrund.*

*2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn **udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber**. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering. Alle børn skal have ret til ens muligheder for et godt liv trods forskellige forudsætninger.*

I Børnehuset møder det pædagogiske personale alle børn og familier på en anerkendende, empatisk og positiv måde, så barnet føler sig tryk, passet på, lyttet til, set, forstået og holdt af. Vi skaber udfordrende og forudsigelige rammer, som tilgodeser det enkelte barn uanset baggrund. Et barn i trivsel lærer bedst. Læringsmiljøet skabes af anerkendende og imødekommende voksne, der med barnet i fokus tilrettelægger læringsudfordringer i hverdagen. Et barn i trivsel har brug for gode relationer og legekompetencer i børnegruppen, og det er vigtigt for barnets inklusion i fællesskabet, at det kan indgå i lege.

Trykke børn, der bliver set og hørt, lærer og udvikler sig bedst, får større selvværd og selvtillid i et trygt og forudsigeligt miljø. Børn skal lære at udtrykke deres følelser og håndtere konflikter, understøttet af de voksne der omgiver dem, uden at miste gå-på modet. Evnen til at udvise vedholdenhed og kunne håndtere modgang og udfordringer er central for børns muligheder i at navigere i egne og andres følelser. Børn, der besidder disse kompetencer, kan drage fordel af dette videre frem på livets vej. Vi er anerkendende overfor det enkelte barn, og vi er nærværende, har fokus på og værdsætter hvert enkelt barn. Vi skaber trygge rammer og lærer barnet, at det har værdi både som individ og i fællesskabet. Vi voksne stiller os til rådighed i børnenes leg og er bevidste om, hvad der sker i legerelationerne, så vi kan hjælpe legen på vej i en positiv udvikling.

Børn skal have tid og ro til fordybelse både i leg og i aktiviteter. Dette gør vi ved, at børnene over dagen er opdelt i mindre grupper, f.eks. under leg, frugt tid, ture ud af huset. De skal udfordre sig selv og hinanden, samt være i et stimulerende og anerkendende miljø, hvor de kan stille spørgsmål og være nysgerrige og undre sig, og hvor vi voksne tilpasser udfordringerne til alder og udvikling.

Et godt forældresamarbejde er et af vores arbejdsredskaber til et godt børneliv. Vi prioriterer en god start for hvert barn og dets forældre i institutionen. Vi afsætter tid til at vise barnet rundt og guide det i dets dagligdag. Vi arbejder målrettet på et godt forældresamarbejde, og vi respekterer og forsøger at

imødekomme den enkeltes normer og værdier. Vi samarbejder stuerne imellem, således at overgangen fra vuggestue til børnehave foregår glidende og med de nødvendige overleveringer personalet imellem samt medinddragelse af forældrene, når dette er nødvendigt.

PRAKSIS EKSEMPEL 0-2 ÅR

Fra det lille barn starter i vuggestue, til det skal i børnehave, vil det passere mange og betydningsfulde milepæle i dets udvikling. Det er lige fra, at have modet til at slippe og tage de første små skridt, at sige de første ord, men også til at opleve og opbygge erfaringer igennem leg og aktiviteter i samspil med andre børn og voksne. Barnet vil undervejs "bygge på" dets kompetencer, empati, selvværd og selvtillid og derved danne dets spirende identitet, Hvem er jeg? Barnet skal vokse, ikke bare i cm, men i troen på sig selv, så der dannes god grundsten for barnets selvværd, forståelse af andre.

Store følelser i en lille krop.

Det lille barn vil skulle lære sine egne følelser at kende, og har brug for voksne der kan hjælpe det med det. Vi sætter derfor ord på det børnene udtrykker, både verbalt og nonverbalt. Ved at afstemme barnets følelser "bygges der bro" imellem barn og voksen, barnet vil føle sig forstået, og gradvis i takt med det bliver ældre, lærer det sine følelser at kende.

At skulle undvære mor og far, og at skulle tage afsked med dem ved aflevering, er en af de første store følelsesmæssige ting barnet skal lære, når det starter i vuggestuen. Det er derfor vigtigt for os, at både barn og forældre, hver dag bliver taget godt imod og møder nærværende voksne, som kan hjælpe barnet med at sige farvel.

Det er ved at barnet møder tryghed, omsorg og en nærværende voksen, som italesætter dets følelser, uanset om det er glad eller ked af det, at det lærer dets følelser at kende og at de er helt ok, og at mor og far kommer igen senere.

Kan selv, vil selv, må jeg selv?

Vi kan i vuggestuen rigtig godt lide Pippi Langstrømpes ordsprog "Det har jeg aldrig prøvet før, så det kan jeg sikkert godt..." og vi arbejder ud fra, at hver gang barnet tillærer sig noget nyt, er det en lille sejr, selv at kunne. Dette gælder ved eksempelvis af- og påklædning, ved toiletbesøg, at hjælpe med praktiske gøremål, som at sætte madpakken og koppen på bordet, men også at øve sig motorisk og sprogligt. Børnene får også lov til at prøve og teste, både under leg og i aktiviteter, da barnet ved at afprøve egne initiativer, gør sig brugbare erfaringer.

Vi vægter derfor højt, at styrke børnenes lyst og mod til selv at prøve. Barnet skal opleve, at det med støtte, guidning og den hjælp det enkelte barn har brug for, opnår følelsen af at "kunne" og derved succes. Men i

lige så høj grad, at det er ok når man øver sig, at der er ting der er svært og nogle gange ikke lykkes. Det er en del af læringen og barnet vil her altid møde voksne, som hjælper dem, trøster og sætter ord på, at det er helt ok.

PRAKSISFORTÆLLING 3-6 ÅR

Selvhjulpen i garderoben...

Vi er i garderoben, hvor vi altid har fokus på selvhjulpenhed og succes. Børnene skal have sko og jakke på. Et barn kommer hen til den voksne "Vil du hjælpe mig, jeg kan ikke?". Den voksne svarer "Jeg vil gerne hjælpe dig, men du skal prøve selv", hvortil barnet siger "jeg kan ikke". Den voksne fortæller barnet, at det kan være svært at lyne sin jakke, men hvis det ikke prøver/øver sig, så lærer han det ikke. Den voksne guider barnet, så det lykkes. "Hvor er du god". Barnet svarer "Jeg kunne!" og smiler over hele hovedet. Den voksne siger "Ja, selv om det var svært, så lykkes det, hvor er du god".

Læring i leg...

Den voksne sætter sig på gulvet med to børn og begynder at lege med dyr og nogle træting. Dyrene sættes i indhegninger, som vi bygger af trætingene. Et andet barn kommer hen til os og vil være med. Det andet barn, som har været med fra starten, siger "nej", hvortil den voksne siger "Kan vi ikke godt være flere med, der er plads nok?" Barnet accepterer og der kommer flere til. Legen udvikler sig til, at det bliver en Zoo, hvor vi snakker om de forskellige dyr, og snakken ender ud omkring flodhesten, og at det er en stor og farlig dyr, som lever i vand. Den voksne finder iPad en frem, så børnene kan se flodhesten i vand, kun med øjnene oven vande. Det ender med, at vi ser på forskellige dyr og børnene er meget optaget af en flodhest, som kunne knuse en vandmelon.

Social udvikling

*1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn **trives og indgår i sociale fællesskaber**, og at alle børn **udvikler empati og relationer**.*

*2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til **demokratisk dannelse**.*

Alle børn har ret til en plads i fællesskabet. Det kan både være i det store fællesskab eller i mindre grupper. Det kan handle om et fællesskab, hvor vi sammensætter gruppen efter det enkelte barns kompetencer og behov, eller et fællesskab hvor barnet selv tager initiativ og er aktivt deltagende. Børn i Børnehuset skal deltage i sociale fællesskaber, hvor de oplever at høre til, og hvor de kan bidrage værdifuldt og relevant til fælles lege, aktiviteter og samvær. Indbyrdes relationer og venskaber mellem børn har stor betydning for den sociale læring og medvirker til udvikling og sociale færdigheder, som det ofte ses i legen.

Relationer er en væsentlig del af grundlaget for, at børn lærer sig empati. Børn skal udvikle empati og dannelse ved at vise omsorg for hinanden. De skal tilegne sig indsigt i egne personlige grænser og lære at vise forståelse, hensyn og respekt for de andre i gruppen. De sociale kompetencer udvikles ved at være

med, der hvor det sker, hvilket kræver, at de er inkluderet og føler sig værdifulde i fællesskabet. Børn har brug for at spejle sig i andre børn og i de forskelligheder, der kommer til udtryk i en børnegruppe. De spejlinger sker bl.a. i legen, som er grundstenen i børns sociale og personlige læring og udvikling. Legen fremmer fantasi, nysgerrighed, motivation og selvværd. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte at legen er grundlæggende, for derigennem lærer børnene at forhandle, indgå kompromisser og at løse konflikter.

I Børnehuset oplever børnene et trygt miljø med voksne, der interesserer sig for deres liv i og udenfor institutionen. Vi støtter børnene i at danne venskaber i egen gruppe, men også på tværs af huset.

Vi italesætter, hvordan man behandler hinanden, hvordan man taler til og med hinanden og er gode rollemodeller. Vi prioriterer forældre dialogen højt, da dette samarbejde spiller en stor rolle for barnets sociale læring og udvikling. Dialogen kan medvirke til gensidig forståelse af barnets perspektiv, sociale liv, barnets relationer og fællesskab i institutionen. Vi har alle et ansvar for, at fællesskabet fungerer.

Vi, som personale, er i stand til at skabe en god institutionskultur – gennem vores struktur, aktiviteter, engagement og humor. Vi styrker det enkelte barns sociale kompetence og legekompetence ved at skabe rammerne for legen og lede barnet mod at kunne mestre selv. For at børnenes leg udvikler sig positivt for alle, er det en forudsætning, at vi voksne er bevidste om at bevæge os i alle tre læringsrum. Vi går foran og viser legen, vi står ved siden af legen og støtter/guides og bag ved som en hjælpende hånd efter behov. Vi guider barnet, når vi kan se, at det har det svært, hjælper med konfliktløsning og lærer barnet at sige fra og mærke egne grænser.

PRAKSISFORTÆLLING 0-2 ÅR

I vuggestuen vægter vi højt, at alle børn skal føle sig som en del af fællesskabet. Vi laver derfor aktiviteter hvor børnene er sammen, alle sammen, på stuen. Det kan fx være fællessamling med fællessang, fejring af fødselsdage og afslutning, når et barn stopper. Disse aktiviteter er med til at styrke den sociale følelse, hvor barnet kommer til at opleve følelsen af "alle mine venner i vuggestuen".

Vi opdeler også børnene i mindre grupper i løbet af dagen, så få børn er sammen med en voksen, da det er med til at skabe ro til at fordybe sig i leg og aktiviteter, og derved også i at kunne opbygge gode relationer til hinanden.

Opdelingen kan ske ud fra børnenes egen initiativ, "hvor vil jeg gerne lege og med hvem". Det giver barnet med indflydelse at kunne søge hen til det de gerne vil lege med, eller opsøge bestemte børn. Her vil det være de voksne der fordeler sig rundt efter hvor børnene er.

Andre gange fordeler vi børnene, så gode relationer styrkes og andre gange i nye gruppesammensætninger, så børnene får øjnene op for nye venskaber.

I Børnehuset arbejder vi både i vuggestuen og børnehaven med "Fri for mobberi", som er udarbejdet af "Mary fonden" og "Red barnet". Formålet med dette er, at børnene helt fra de er små, bliver "klædt på" til både at lære sine egne følelser og grænser at kende, samt have forståelse og respekt for andres, og at opbygge gode sociale relationer imellem børnene og derved forbygge mobning på længere sigt.

Materialet vi bruger er nøje udarbejdet til aldersgruppen 0-3 år og indeholder bl.a.

bøger, snage, musik, børnemassage og dialog plakater som viser forskellige ansigtsudtryk, følelser og legesituationer samt "Bamse ven", som er en lille lilla bamse.

I vuggestuen hænger dialogplakaterne synligt rundt på stuen. De kan både bruges til spontane snakke med børnene om det der sker på billedet, eller hvis der opstår en aktuel situation, som relaterer til billederne.

Vi bruger børnemassage, hvor børnene får massage på ryggen, og de største øver sig i at give hinanden massage. Udgangspunktet i "Fri for mobberi" er, "*at den man rører, mobber man ikke*".

Alle børn får herudover deres egen "Fri for mobberi" bamse ven. Bamsen kan både bruges til at finde trøst, dele glæde og give omsorg. Til samling synger vi ofte en sang, hvor bamse ven kommer rundt og siger godmorgen til det enkelte barn og giver det et kram, hvis barnet har lyst.

Bamse ven vil derfor blive en genkendelig figur, som børnene vil komme til at forbinde med tryghed, trøst og medfølelse.

ET EKSEMPEL ...

Et af de største vuggestuebørn får øje på plakat vi har hængende fra "fri for mobberi". Plakaten viser et barn der er ked af et. Pigen laver selv et trist ansigt og siger med trist stemme "Hun græder". Der opstår en dialog imellem børnene og den voksne om billedet. Der bliver snakket om tårer, følelsen man har, når man er ked af det, har hun måske slået sig? og om at blive trøstet og blive glad igen. På plakaten ved siden af er der børn som leger, de smiler og har det sjovt. Snakket fortsætter om den gode relation børnene har på billedet, og de følelser de viser. Ved at bruge disse dialogplakater, kan vi snakke om følelser, at være gode venner, eller fx at sige stop hvis nogen driller. Børnene får derved forståelse og redskaber, når børnene møder det i deres dagligdag.

PRAKSISFORTÆLLING 3-6 ÅR

På legepladsen

Der er bestilt børne-økser hjem. Det er ikke gået Per (5), Lau(5) og Kims (5) næse forbi. De har hoppet omkring mig hvert øjeblik i flere dage for at høre, om de NU er kommet. Øjeblikket oprinder, hvor jeg henter en økse og samler de tre forventningsfulde drenge. Til gruppen har sluttet sig Niels (3), som står lidt på siden

som et appendiks. De store opfatter ham ikke som en del af gruppen, men det gør Niels. Jeg opridser reglerne, men afbrydes ivrigt adskillige gange af de store tre i munden på hinanden: "må jeg nu...er det mig nu...er det min tur først...jeg skal først..." osv. Der er stort fokus på sig selv. Jeg formaner dem om at lytte, vente og lukke deres mund og roser Niels, som lytter opmærksomt. Der bliver ro. Jeg lader Niels prøve først, for at demonstrere hans ligeberettigelse til aktiviteten, som de store tydeligvis har kapret til sig selv. Jeg guider og vejleder, og Niels går i gang. Det er svært og øksen er tung, men Niels fortsætter arbejdet. Per er tydeligt utålmodig og utilfreds med at Niels er først: "han er jo lille...han har slet ingen kræfter...hvorfor skal han økse?". Lau og Kims kropssprog viser deres opbakning til Pers attitude. Jeg retter mig op og får øjenkontakt med Per, Kim og Lau og taler langsomt og tydeligt: Niels er 3 år, han er stor og bomstærk og vi bakker op!

Pers ansigtsudtryk ændrer sig, først til forbløffelse og så lyser han op og siger: "nåh ja...han er mega sej. Godt gået Niels". De andre to stemmer i: "flot Niels. Du er bom stærk". Niels er tre cm højere, da han arbejder videre.

Kommunikation og sprog

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle **børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.**
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn **opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.**

Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale. I Børnehuset vil børnene opleve et nuanceret og rigt sprog med tydelige og anerkendende voksne som gode rollemodeller. Sproget er en af de vigtigste forudsætninger for at kunne kommunikere med omverdenen, danne venskaber og løse konflikter. Børn med et nuanceret sprog kan give udtryk for egne meninger, følelser og tanker. Gode sprogegenskaber giver gode betingelser for et højt selvværd.

I Børnehuset har vi i alle hverdagens gøremål fokus på børnenes sproglige udvikling f.eks. i garderoben, ved spisning og under samtaler i små og store grupper. I perioder arbejder vi målrettet med materiale fra Maryfondens LæseLeg.

I dialog og samtaler med børnene vil vi tage de emner op, som børnene selv er optagede af, lytte til dem og stille uddybende spørgsmål, der skærper deres evne til selv at reflektere og have lyst til at undersøge sammenhænge. Til samling skærper vi børnenes sproglige opmærksomhed ved planlagte aktiviteter f.eks. gennem fællessang, højtlesning, dialogisk oplæsning, rim og remser, samt sproglege der f.eks. styrker auditiv og visuel hukommelse. Vi har et bredt udvalg af spil, legetøj og bøger, der er tilgængelig til inspiration for børnene. Børnene bliver også udfordret i at arbejde med forskellige udtryksformer og udvikle deres verbale og kropslige udtryk. Det er vigtigt at kunne udtrykke sig i en verden, hvor der er mange forskellige input i løbet af en dag. Børnene skal have de grundlæggende verbale og nonverbale kompetencer for at kunne begå sig i sociale fællesskaber. I Børnehuset synger vi mange sange, vi danser til god musik i forskellige genrer, vi dramatiserer rim og remser, børn fortæller deres egne historier, spiller

teater og dramatiserer om emner og følelser. For to- og flersprogede børn gælder det, at vi har fokus på dansksproglig udvikling i samarbejde med sprogpædagogen i henholdsvis vuggestue og børnehave, ligesom vi giver individuel sprogstøtte til vores tosprogede børn hver uge. Vi taler med forældrene om, hvordan de kan sprogstimulere deres barn hjemme og vigtigheden af at styrke modersmålet. Vi opfordrer til, at barnet møder dansk i forskellige kontekster, f.eks. dansk børne fjernsyn og fritidsaktiviteter.

PRAKSISFORTÆLLING 0-3 ÅR

I vuggestuen er vi meget bevidste om, hvordan vi bruger vores stemmer, toneleje og mimik, når vi kommunikerer og taler sammen med børnene. For at få eller bibeholde børnenes/barnets opmærksomhed, kan vi finde på at ændre stemmen og bruge udbrud som "nejjjj", "ihhhhh", "nøjjjj" eller have pludselig et lavere stemmeniveau, så vores stemmer bliver interessante og ikke kører i samme spor og ej heller at have et meget højt stemmeniveau. Derudover ved vi, at sproget kun er en del af vores kommunikation med børnene, vores kropssprog og mimik har ligeså stor betydning, endda endnu mere. Det er vigtigt at have et tydeligt og åbent kropssprog med øjenkontakt og nærvær, når vi snakker sammen eller vi guider barnet. Men den allervigtigste tilgang til barnet er at være legende, da barnet leger sig til at blive en god sprogbruger. Personalets rolle bliver bl.a. både at lære barnet nye ord, begreber, kropssprog, opbygge samtaler, lytte, stille spørgsmål, vente på tur samt lære strategier til at være med i legen.

Et eksempel fra vores hverdag: (Påklædning i garderoben).

En lille gruppe af børn (2-4 stk.) og en voksen går alene i garderoben for at få overtøjet på, så vi kan komme udenfor. Vi vælger små grupper, da nærværet og roen er tydeligere, og ikke mange at skulle forholde sig til.

Samlet får børnene besked på at finde deres flyverdragt (jakke), og der vises et billede med en flyverdragt på, som lægges på gulvet. De store børn får gentaget sætningen: "kan du finde din flyverdragt?" og vi hjælper, hvis det driller. Alt imens vi er i dialog med barnet, hvad det gerne vil lave udenfor og hvilke følelser det giver barnet? Der skal helst være masser af grin, smile og glæde undervejs, så stemningen er tryk og let og hele situationen er positiv. Ingen mennesker har lyst eller mod til at lære, hvis stemningen er trykkende med kun envejskommunikation.

De yngste vuggestuebørn får lagt flyverdragten på gulvet og her sætter personalet sig ved barnet. Vi laver lidt sjov, kilder under fødderne og har en positiv stemmeføring over, at vi skal ud. Vi både anerkender barnet, når det er svært at få armene ind i ærmet og roser det, når det sker, men siger også, at vi kan se, at barnet nu ser glad ud over det lykkedes.

Begynder nogle af børnene at løbe rundt i garderoben, så får de at vide, at de lige skal sætte sig, og vi finder noget de kan have fokus på udenfor eller de kan hjælpe med at rose og kikke, når et andet barn får tøjet på. Undervejs taler vi sammen om:

- vejret i dag... og hvad skal man have på af tøj?
- hvad det er, de skal nu?

- hvad de skal finde af tøj og sko?
- hvad de får af os af tøj og sko?
- viser og fortæller: hvordan de kan få det på.
- følelserne som dukker op.
- hvad de gerne vil udenfor og hvem de gerne vil lege med? (her hjælper vi bagefter med at spørge).
- hvordan får de tøj på derhjemme?
- hvordan de voksne får tøj på? og hvordan det var da vi gik i vuggestue?
- hvad tænker barnet på lige nu?

Hvis det netop i dag har været svært at koncentrere sig eller overvinde udfordringen at skulle påklæde sig, så gives der "high five" og råbes "jaaaaa... jeg kan", hvilket altid giver et smil på læben. Der snakkes om, hvor dejligt det er at stå her, hvis det er svært i dag. Barnet får i den kontekst mod og lyst til at lære, og det får styrket sit selvværd og selvtillid.

PRAKSISFORTÆLLING 3-6 ÅR

Sprog er mange ting og vi har øvet sproget ved at italesætte det vi oplever. Vi har brugt det på vores ugentlige udedag, hvor vi har haft fokus på at alle børn skal have mulighed for at fortælle og blive hørt.

Vi begav os afsted hele gruppen mod den lokale park/skov. Børnene fik lov til på skift at vælge en sang eller et rim og remse som legedes og blev sunget på vejen i skoven. Vi er i starten af efteråret og træerne har mistet en del blade. Der var lidt vind og vi opfordrede børnene til at finde det smukkeste/ største træ de kunne finde. Vi bad dem lægge sig ned og kigge op i trækronerne. Vi opfordrede dem til at lukke øjnene og være stille og lyttende. Børnene skulle sanse og fornemme vindens raslen i trætoppenes blade, først med lukkede øjne, derefter skulle de blot betragte træernes svaj i vinden. Efterfølgende blev denne øvelse gentaget, hvor fokus var på forskellige processer eks. solens stråler i trækronerne, lyde fra omgivelserne osv.

Vi samlede børnene efter lidt tid og bad dem fortælle om deres oplevelser af forløbene. Nogle børn fortalte de havde hørt fuglesang og andre at de havde hørt bussen. På denne måde blev hvert barn hørt og trænet i at udtrykke følelser og oplevelser verbalt.

Vi har i en længere periode i samling haft dialogisk læsning, hvor vi har hørt Sigurd Barretts bog om de nordiske guder. Børnene var bekendt med Sigurd Barrett inden historien, da vi talte om forfatteren inden vi startede på bogen. Børnene kendte ham fra tv, hvor han har haft Sigurds Bjørnetime og andre udsendelser for børn.

Bogen om de nordiske guder indeholder både spænding, drama og sjove scenarier. Sigurd Barrett har været eminent god til at have en tilgang til historien på et niveau der er tilpasset børn. Børnene har været meget optagede af universet, hvor der både findes midgårdsorm, Fenrisulven, den enøjede Odin og hvordan han mistede sit øje, guden Thor med sin hammer Mjølner og historierne omkring de gamle nordiske guder. Vi har talt om betydning af ord og vi har hver gang, vi har fået læst et kapitel i bogen, talt med børnene om,

hvad der skete i historien. Børnene har været meget optagede af historierne og de har ønsket hver dag at høre mere.

Krop, sanser og bevægelse

*1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn **udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.***

*2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn **oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet**, så børnene bliver **fortrolige med deres krop**, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.*

Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel. I Børnehuset skal børnene udvikle tryghed ved egen krop, opnå forståelse for kropslig forskellighed og lære at sætte grænser. De skal videreudvikle deres motoriske kompetencer, udholdenhed og udfordres gennem leg, ture og voksenstyrede aktiviteter – både ude og inde.

Vi prioriterer, at børnene er på legepladsen i den friske luft hver dag. På legepladsen vil der være en vekselvirkning af børnenes selvvalgte lege og de aktiviteter, som personalet igangsætter og selv deltager i. Udholdenhed og udfordringer giver vi børnene i dagligdagens aktiviteter såsom til rytmik, bevægelse, samlings og motorikbaner i fællesrummet. Vi tilrettelægger ture til skov, sø, grønne områder og legepladser med andre udfordringer end dem, der findes på vores legeplads. Vi stimulerer sanseapparatet ved bl.a. at arbejde med forskellige materialer og redskaber.

I perioder tilbyder vi fodbad, fodmassage og massagehistorier. Vi bruger også yoga som et pædagogisk redskab. Dette sker ved små yogaremsere eller små yogahistorier. Dette bliver ofte afsluttet med afslapning. I hverdagen snakker vi med børnene om kroppens funktioner og sunde madvaner/livsstil. Vi lærer børnene at respektere kropslig forskellighed og at tage hensyn til sig selv og andre.

Vi har gode fysiske rammer, hvor børnene kan opleve glæden ved at være i bevægelse. Vi er gode rollemodeller og har fokus på at støtte børnene i at videreudvikle deres motoriske færdigheder ved at opmuntre og støtte dem med respekt for deres egen grænser

PRAKSISFORTÆLLING 0-2 ÅR

Om formiddagen er der en voksen der tager 2-3 børn med ind i et rum hvor vi afspiller stille musik og tænder beroligende lys. Vi finder kufferten med forskellige massage- og sansestimulerende redskaber, som børnene kan bruge på hinanden, på sig selv eller som vi voksne giver børnene massage med. Vi snakker stille og roligt med hinanden under massagen, vi voksne spørger børnene om de synes det er dejligt, når de får massage, dette gør vi for at få børnene til at mærke efter på egen krop, hvordan det føles. Vi voksne viser børnene, hvor de kan give massage på kroppen, og børnene får strømperne af, når de skal have massage på fødderne.

På grøn stue prioriterer vi, at børnene er ude hver dag, for på legepladsen er der mere plads til at tumle rundt, løbe, cykle, sparke til bold, løbe op og ned af bakker. Her får børnene mulighed for at mærke, røre og føle sand, smage på bær, og på legepladsen bliver der kørt på motorcykler og løbecykler.

PRAKSISFORTÆLLING 3-6 ÅR

En dag i gymnastiksalen på skolen laver vi en stor bane, med mulighed for at klatre op, hoppe ned, trille, krybe igennem og svinge i tov. Vi leger tagfat. Alle har røde kinder. Enkelte vover sig ud på nyt, som fx at hoppe ned fra den store hest, uden støtte fra en voksen. De voksne ser modet og gejsten for at have udviklet sig til næste modige udfoldelse i gymnastiksalen, på flere af børnene. Det bliver italesat, så flere af børnene erfarer, hvor modigt det er og at vi ser det! Flere byder ind og deler deres modige bedrifter og hvor spændende det er, når man modig og tør prøve nyt.

Efter frokost har vi en rolig stund med mindfulness. Vi er alle på en yogamåtte og lytter til rolig musik, inden vi laver børne yoga.

Vi har en "vejtræknings flaske" som vi bruger til at få vejret helt ned i maven, i et roligt tempo. Vi ryster flasken og imens glimmeret daler stille og roligt, daler vores tempo også.

Den voksne starter med at guide og vise hvordan yogastillingen skal laves, hvordan vi skal trække vejret ind og ud, imens skal vi mærker efter vores muskler og led. Vi laver flere stillinger og slutter af med at ligge eller sidde helt stille, hvor vi kun har opmærksomhed på vores vejtrækning.

Natur, udeliv og science

- 1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som **udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen**, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundenhed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.*
- 2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at **alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden**, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.*

Alle børn skal have mulighed for at opleve glæde ved at være i naturen og udvikle respekt for natur og miljø. Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige, tænke- og analysemåder. Læringsmiljøet skal tage afsæt i mulig læring og inddrage børnene som aktive medskabere af egen læring ved at stille åbne, nysgerrige spørgsmål til børnene.

I Børnehuset oplever børn at få kendskab til uderummet på daglig basis. Udeliv handler blandt andet om at give børn legemuligheder og oplevelser i og med naturen, så de får mulighed for at lære sig selv og naturen at kende. Børnene er på legepladsen hver dag, og har her rig mulighed for at opleve glæden ved at færdes i det fri, lege og blive motorisk udfordret. Naturen giver et særligt rum for at vække børns nysgerrighed og bygge bro til det naturvidenskabelige felt. Børnene skal, understøttet af de voksne, have muligheder for at

undersøge, eksperimentere og være aktivt deltagende i science projekter. Vi skal, med børnenes undren og abstraktionsniveau, vække deres interesse for naturen og dens fænomener og herved skabe barnets første begyndende forståelse for videnskaben og dens begreber, som medtages videre til skolelivet. Tilgangen til begrebet science betyder, at læringsmiljøet skal give børnene mulighed for at danne erfaringer med årsag, virkning og sammenhæng tilrettelagt af det pædagogiske personale.

Spejderhytten udemiljø, som er base for vores ældste gruppe, giver optimale forudsætninger for at arbejde med science og naturfaglige emner og følge børnenes interesser og spor. I udegruppen er vi primært udendørs ved spejderhytten med bålhytte, shelters og omkransende træer og hegn. Her er det oplagt at undersøge og dykke ned i insekter, dyr, have fokus på kroppen, lege og eksperimenterer med vand, konstruere og bygge, f.eks. en vulkan eller raket, have tema om jord til bord med bålmat samt lave matematiske opgaver som at måle/veje og tælle ting. Årstidernes skifte opleves på tætteste hold.

Børnehavegrupperne har alle en ugentlig turdag, hvor vi tager på ture til skov, sø, grønne områder og legepladser. Her vil børnene opleve en anden natur og nogle andre redskaber til at lege i/på. Vi inviterer også naturen indenfor og har løbende projekter med og omkring dyr og bæredygtighed

PRAKSISFORTÆLLING 0-2 ÅR

I vuggestuen er vi ude hver dag, vi er for det meste på legepladsen, men vi tager også på ture ud i naturen. På vores legeplads har vi buske og højbede med bær og blomster om sommeren, som børnene kan se og smage på.

I vinters legede vi med sneen og byggede en snemand og da det var rigtig koldt samlede vi blade, grene, bær og sten sammen som vi lagde i små plastik tallerken med vand og lod dem stå ude natten over. Næste dag var vandet frosset til is og vi havde nu fine isskulpturer som vi hang op i hegnet.

PRAKSISFORTÆLLING 3-6 ÅR

Efter nytår, kommer flere af børnene med deres juletræ, som de havde duftet til og danset om hjemme i stuerne. Nu er træerne kommet til børnehaven.

Børnene saver grene af, der bliver brugt til senge "på skibet" på legepladsen. Her finder de ud af det er rart at ligge på og så vil flere lave en seng. Godt vi har fået flere træer.

Der bliver snittet i flere af grenene, både for at øve sig, men også til når vi skal lave bål. Fine små stykker der hurtigt tørrer og er gode til optænding.

Da stammerne står tilbage med enkelte strittende grene, saves den op til ophæng, skiver og brænde stykker. Da stammen er savet over, tæller vi ringene i stammen og finder ud af, hvor gammelt træet er. Ophængene bliver brugt til at hænge vores hjemmelavede fuglefoder på lige udenfor grupperum eta vinduer, til stor fornøjelse både for fugle, børn og voksne, for nu kan vi hver dag se på de forskellige fugle på det skaldede træ og snakke om hvilke fugle det er, hvad kan de lide at spise, og om de er venner eller jagter hinanden væk for at få mad.

Kultur, æstetik og fællesskab

- 1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.*
- 2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.*

For bedst at kunne understøtte børnenes æstetiske praksisser, går vi som pædagogisk personale foran, ved siden af eller bagved børnene ved at rammesætte, planlægge og organisere æstetiske aktiviteter ud fra de aktuelle temaer vi arbejder med. Vi ønsker at facilitere og inspirere frem for at instruere, og vi fokuserer altid mere på processen end på det færdige resultat. Når vi går foran rammesætter vi læringsmiljøet

Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet. Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden. Gennem Børnehusets aktiviteter får børnene mulighed for at udtrykke sig kreativt og gøre brug af forskellige redskaber og materialer. Vi markerer årets højtider og inddrager børnene i husets traditioner som f.eks. påske, fastelavn, Skt. Hans, jul og fødselsdage. Derudover afholder vi sommerfest med forældre og søskende, julehygge, blomsterdag og Adventsspiral.

Det fysiske læringsmiljø skal give barnet mulighed for selv at opsøge inspiration og oplevelser i f.eks. bøger og musik. Børnene i Børnehuset har derfor adgang til et bredt udvalg af bøger, og i husets værksteder er der rig mulighed for at øve sig i og afprøve sig selv indenfor en bred vifte af kunstarter og udtryk. Børn har ret til at stifte bekendtskab med andre måder at leve på og andre kulturelle udtryksformer og værdier. Dermed udfolder børnene sig til hele, nysgerrige og tolerante mennesker. Børn skal have mulighed for at skabe egen mening og indhold i hverdagen. De skal opleve at blive mødt med respekt, og læringsmiljøet skal være et demokratisk fællesskab, der sikrer deltagelsesmuligheder for alle børn, og hvor børn føler sig inddraget aktivt. Børnene bliver bevidstgjorte om deres egen kultur og værdier i mødet med andres kulturelle baggrunde, hvor vi lærer børnene accept og forståelse for forskelligheder-

PRAKSISFORTÆLLING 0-2 ÅR

I middagsstunden, hvor vuggestuebørnene trænger til en middagssøvn, kan trætheden få barnet til at savne sin mor og far, når det ligger på madrassen på sin faste plads. Barnet vil gerne fortælle om sine forældre eller nævner ordet "mor". Her går personalet rundt til hver enkelt af børnene og putter dynen godt op om dem og stryger dem over håret. Her er det vigtigt med tid og nærvær til at anerkende det enkelte barnets følelser og spørge: "savner du din mor?" - "det kan jeg godt forstå". "Du har også en sød mor - og det er helt ok, at du savner din mor". Er barnet lidt ked af det, så sætter personalet ord på følelserne.

Til de store børn kan personalet spørge, mens de peger på deres egen krop: "Hvor mærker du, at du er ked af det?" "Er det i maven? - i halsen eller hvor kan du mærke det?". Herefter barnet kan fortælle eller vise det. Siden kan der snakkes om, at mor eller far altid kommer og henter barnet efter middagsluren, og at "mavepinen/følelsen" nok skal gå væk igen.

Personalet sætter sig, og er et barn lidt urolig, ked af det eller spørger efter personalet, så sidder vi hos netop det barn. Der synges altid en godnatsang - "Solen er så rød mor". Når alle børn sover trygt, går personalet ud af soverummet igen.

I denne situation lærer børnene, at det er helt ok at savne og at tale om sit savn, hvilket lærer barnet at stå ved sig selv og sine følelser, at følelsen forsvinder igen, og at det kunne holde det ud. Barnet lærer også at mærke efter og sanse i sin krop, hvor savnet sidder og være i følelsen.

Sangen er både en del af et ritual, kultur samt en måde at kanalisere sine følelser ud på, og at få dem bearbejdet på. Sangen er også en måde at fortolke virkeligheden på, da det er lidt en sørgmodig sang, som har et anderledes toneleje og rytme end mange andre sange. Her kommer æstetikken ind med formsprog, toner, rytme og dramatik.

Middagsluren er et ritual, hvor barnet oplever et fællesskab med de andre børn, som det sover i samme rum med, og som har samme oplevelse på andre dage, hvor de også kan være kede af det eller savner deres forældre. Fællesskabet ses også, når børnene senere leger sammen eller parallelt. Savnet bliver en del af temaet i legen. Her sker der igen en bearbejdning af følelsen.

PRAKSISFORTÆLLING 3-6 ÅR

Vi har i vores ældste gruppe haft fokus på FN 7 verdensmål og har talt om, hvordan vi i gruppen kan gøre en forskel ved at passe på naturen i vores nærmiljø.

Vi har i fællesskab besluttet, at når vi færdes rundt omkring i Skovlund vil være med til at passe på miljøet og grundvandet på vores måde. Derfor er vores faste følgesvend blevet affaldsposer, som vi tager med på gåturene rundt i byen og i området ved folkeparken og legepladsen.

Børnene er meget observante og gode til at finde skrald vi skal have med hjem til containeren. De har fundet dåser, flasker, cigaretpakker og skodder, de har fundet plastiklåg, hensmidte poser, hundeposer og sågar et forladt iglotelt og meget andet skrald. Børnene har været meget optagede af at finde og samle alle disse ting. De har kravlet ind i buske og buskadser, kravlet ned i grøfter og andre steder, hvor de har fundet ting som ikke hører naturen til.

Enkelte fund har vi kunnet finde anvendelse for i forbindelse med vores krea aktiviteter, hvor vi anvender genbrugsmaterialer, såsom toiletruller til at lave kikkerter, ugler, katte og andet sjovt. Dåser har vi lavet insekthoteller i, hvor vi har fyldt dem med tørret græs, små pinde og mos. Vi har lavet ugler af gamle cder, pyntet med fjer, dåselåg og gamle knapper.

I børnehuset fejrer vi hvert år fastelavn i alle grupper, hvor vi taler om fastelavn i gamle dage og hvorfor vi fejrer fastelavn. Børnene har malet og pyntet tønden til den store dag og vi har klippet pynt til fastelavnsris og bagt fastelavnsboller.

Alle både børn og voksne kommer udklædt som prinsesser på enhjørninger, havfruer, ninjauer, turtles, håndværkere, pingviner, giraffer og endda som sin egen mor.

Vi synger fastelavnssange, slår katten af tønden, nyder rosiner og chokoladeknapper og kårer både kattekonge og kattedronning. Derefter leger vi forskellige lege og nyder vores lækre fastelavnsboller.

Evalueringkultur og dokumentation

Da lederen i Børnehuset ansættes i september 2020 er arbejdet med den styrkede pædagogiske læreplan endnu ikke påbegyndt. Derfor startes udarbejdelsen af den styrkede pædagogiske læreplan op på pædagogisk dag i oktober 2020, hvor en pædagogisk konsulent fra DLO fører os igennem centrale dele af læreplanen. Efterfølgende vil vi arbejde med specifikke områder på p-møder og gruppemøder, som det fremgår af følgende skematiske opstilling:

MÅNED	TEMA
November 2020	Natur, udeliv og science + redskab til selvevaluering og evaluerende pædagogisk praksis P møde: Børnesyn og Børn i udsatte positioner
December 2020	Gruppemøder: Prøvehandlinger om demokrati og medbestemmelse, ud fra drøftelser på p-møde om børnesyn.
Januar 2021	P møde: Læreplanen for Skovlund Børnehus, plan for hvordan vi arbejder med det i grupperne.
Februar 2021	P-møde: Alsidig personlig udvikling Gruppemøde alsidig, personlig udvikling
Marts 2021	P Møde: Social udvikling, samspil og relationer Pæd. Dag den 20.3: forældresamarbejde og samarbejde om børns læring
April 2021	P Møde: kommunikation og sprog
Maj 2021	P-møde: krop, sanser og bevægelse
Juni 2021	P møde: Kultur, æstetik og fællesskab

Vi ønsker at anvende den styrkede pædagogiske læreplan som et aktivt og levende arbejdsredskab, og vi vil derfor evaluere de forskellige områder løbende, da vi tror på, at redskabet skal bruges aktivt for at danne grundlag for den pædagogiske praksis.

Vi forholder os løbende refleksivt til, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse. Denne refleksion kan give anledning til justeringer i det pædagogiske læringsmiljø.

I personalegruppen har vi en faglig selvkritisk og reflekterende tilgang til tilrettelæggelse og evaluering af den pædagogiske praksis. Dette for, at vi bedre får øje på egen praksis, tænker over den og ser mulighederne for at ændre praksis, når der er behov for dette. I sidste ende skal det udvikle og kvalificere den pædagogiske praksis i Børnehuset. Evalueringskulturen skal afspejle en balance mellem de ressourcer, der bruges på at dokumentere og evaluere og det udbytte, vi får. Det skal give mening for den enkelte.

Fokus for evaluering skal være, hvad det pædagogiske læringsmiljø betyder for børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Valg af dokumentation skal være tydelig i forhold til, hvad formålet er, og hvilken målgruppe dokumentationen er henvendt til. Vores pædagogiske dokumentation vil have mange forskellige former, for at kunne beskrive børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Det kan være praksisfortællinger, iagttagelser, fotos, observationer og tegninger. Den pædagogiske dokumentation skal understøtte og kvalificere den efterfølgende faglige refleksion, som efterfølgende skal ligge til grund for evalueringen. Tre gange årligt udarbejdes trivselskemaer for børnegruppen, og er der behov for tiltag, laves der individuelle handleplaner, som forældrene inddrages i at støtte op omkring hjemme.

Oplever vi, at der er behov for et dialogmøde, hvor vi sammen finder handlemuligheder for at støtte op om det enkelte barn, inviteres forældre til dialogmøde, hvor vi tager udgangspunkt i den værdsættende tankegang og vækstmodellen, som alle voksne er uddannet i at anvende til at lyse på styrker og muligheder.

Vi vil løbende gennem året sætte prøvehandlinger i værk, nogle for hele huset med udgangspunkt i læreplanen, og andre i den enkelte gruppe, hvor vi følger børnegruppens spor.